

Forslag

til

Lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje.

Fremsat den 27. november 1968 af *ministeren for offentlige arbejder*.

Kapitel 1. Definitioner.

§ 1. Ved offentlige veje forstås i denne lov de veje, gader, broer og pladser, der er optaget på vejregistret i henhold til lov om bestyrelsen af de offentlige veje (vejbestyrelsesloven).

Stk. 2. Ved offentlige stier forstås i denne lov de stier, der er optaget på stifortegnelserne for vedkommende kommuner i henhold til vejbestyrelsesloven.

Stk. 3. Ved vejbestyrelse forstås i denne lov den myndighed, under hvis administration den pågældende vej henhører i henhold til vejbestyrelsesloven eller lov om hovedlandeveje.

Stk. 4. Ved private fællesveje og stier forstås i denne lov de veje, gader, broer, pladser og stier, der uden at være offentlige, jfr. stk. 1 og 2, tjener som færdselsarealer for flere ejendomme, der er særskilt matrikuleret og i særlig eje, samt i øvrigt de færdselsarealer, som i henhold til lovgivningen om private fællesveje betragtes som private fællesveje og stier.

Kapitel 2. Offentlige veje og stier.

§ 2. Det påhviler vedkommende vejbestyrelse at sørge for snerydning på offentlige veje og stier, for så vidt forpligtelsen ikke er pålagt ejere af tilgrænsende ejendomme efter § 5.

Stk. 2. Vejbestyrelsen bestemmer snerydningens omfang og rækkefølge, herunder på hvilke offentlige stier snerydning skal finde sted. Nærmere retningslinjer for ryd-

Min. f. off. arb. j. nr. 65-00-00-05.

ningens gennemførelse fastsættes af vejbestyrelsen efter forhandling med politiet.

Stk. 3. Vejbestyrelsen kan efter forhandling med politiet bestemme, at enkelte vejsstrækninger skal undtages fra snerydningsforpligtelsen.

Stk. 4. Vejbestyrelsen kan på de til vejene grænsende arealer lade opstille flyttelige sneskærme eller træffe andre foranstaltninger af midlertidig karakter til forebyggelse af snedriver på vejarealet.

Stk. 5. Kan rydning af en vej ikke gennemføres umiddelbart, kan vejbestyrelsen uden for byer og bymæssige bebyggelser lade etablere og afmærke en midlertidig vej over tilgrænsende marker.

Stk. 6. Såfremt foranstaltninger efter stk. 4 og 5 medfører tab og ulemper, fastsættes erstatningen i mangel af mindelig overenskomst af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 27-30 i vejbestyrelsesloven.

§ 3. Det påhviler vedkommende vejbestyrelse at træffe foranstaltninger mod glat føre på offentlige veje og stier, for så vidt forpligtelsen ikke er pålagt ejere af tilgrænsende ejendomme efter § 5.

Stk. 2. Vejbestyrelsen bestemmer på hvilke strækninger, i hvilket omfang og i hvilken rækkefølge foranstaltninger mod glat føre skal træffes. Nærmere retningslinjer for foranstaltningernes gennemførelse fastsættes af vejbestyrelsen efter forhandling med politiet.

§ 4. Det påhviler vedkommende vejbestyrelse at sørge for renholdelse af offent-

lige veje og stier, for så vidt forpligtelsen ikke er pålagt ejere af tilgrænsende ejendomme efter § 5.

Stk. 2. Uden for byer og bymæssige bebyggelser omfatter vejbestyrelsens renholdelsespligt — bortset fra parkerings- og rastepladser o. lign. — alene den for færdselssikkerheden nødvendige renholdelse.

§ 5. I byer og bymæssige bebyggelser kan vejbestyrelsen efter forhandling med politiet bestemme, at ejerne af ejendomme, der grænser til en offentlig vej eller sti, skal rydde fortov og sti ud for ejendommene for sne, træffe foranstaltninger mod glat føre på fortov og sti samt renholde fortov og sti i overensstemmelse med bestemmelserne i kap. 6. Forpligtelserne kan begrænses efter vejbestyrelsens bestemmelse.

Stk. 2. I byer og bymæssige bebyggelser kan vejbestyrelsen efter forhandling med politiet træffe tilsvarende bestemmelse med hensyn til mindre befærdede offentlige vejes samlede færdselsareal bortset fra gangtunneler og -broer. Forpligtelserne kan begrænses efter vejbestyrelsens bestemmelse.

Stk. 3. Den enkelte grundejers forpligtelse efter stk. 2 omfatter færdselsarealet ud for ejendommen til vejens midte, dog højst 10 m af det nærmest ejendommen beliggende færdselsareal.

Stk. 4. Såfremt amtsrådet er vejbestyrelse, kan dette overlade til vedkommende kommunalbestyrelse at træffe de i stk. 1 og 2 angivne bestemmelser.

Stk. 5. Om de i henhold til stk. 1 og 2 trufne beslutninger skal der ske kundgørelse i et eller flere af de blade, der har almindelig udbredelse i kommunen, ligesom bestemmelserne kan optages i vejvedtægt.

Stk. 6. Vedkommende vejbestyrelse eller kommunalbestyrelse, i Københavns kommune magistraten, kan påtage sig de grundejerne efter stk. 1 og 2 pålagte forpligtelser, eventuelt mod godtgørelse fra grundejerne. Fordelingen af udgifterne mellem disse fastsættes af den pågældende myndighed.

§ 6. Forpligtelser efter § 5 kan ikke pålægges ejere af ejendomme ved vejstrækninger, hvortil der i henhold til en adgangs-begrænsning, der er etableret af færdselsmæssige grunde og som kan håndhæves af det offentlige, ikke kan opnås direkte adgang fra ejendommene.

Stk. 2. Forpligtelser efter § 5 kan kun pålægges jernbaner og lufthavne for vejstrækninger, ved hvilke anlæggets beliggenhed ved vejen udnyttes eller kan udnyttes, og for hvilke der ikke er givet afkald på udnyttelse af beliggenheden ved vejen. Som udnyttelse af en vejstrækning betragtes også benyttelse af overgange, der alene tjener anlæggets drift. Såfremt der i øvrigt er givet afkald på udnyttelsen af beliggenheden ved vejen, kan forpligtelser efter § 5 med hensyn til overgange, der alene tjener anlæggets drift dog kun pålægges for strækningen ud for overgangen med et tillæg af 10 m til hver side.

Kapitel 3. Private fællesveje og stier i byer og bymæssige bebyggelser.

§ 7. I byer og bymæssige bebyggelser påhviler det inden for områder, der fastsættes af kommunalbestyrelsen, i Københavns kommune magistraten, efter forhandling med politiet, ejerne af ejendomme, der grænser til en privat fællesvej eller sti at rydde vejen (stien) for sne ud for ejendommene, at træffe foranstaltninger mod glat føre på vejen (stien) samt at renholde vejen (stien) i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel 6.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen, i Københavns kommune magistraten, kan efter forhandling med politiet begrænse eller helt ophæve grundejernens forpligtelser i henhold til stk. 1, såfremt det skønnes forsvarligt under hensyn til færdselens ringe omfang.

Stk. 3. Om de i henhold til stk. 1 og 2 trufne beslutninger skal der ske kundgørelse i et eller flere af de blade, som har almindelig udbredelse i kommunen, ligesom bestemmelserne kan optages i vejvedtægt.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen, i Københavns kommune magistraten, kan påtage sig grundejernens forpligtelser, eventuelt mod godtgørelse fra grundejerne. Fordelingen af udgifterne mellem grundejerne fastsættes af kommunalbestyrelsen (magistraten).

Kapitel 4. Private fællesveje og stier på landet.

§ 8. Med hensyn til private fællesveje og stier på landet kan kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet bestemme, at

de personer, der er vedligeholdelsespligtige efter lovgivningen om private fællesveje, skal rydde vejene for sne, træffe foranstaltninger mod glat føre samt renholde vejene. Kommunalbestyrelsen kan ligeledes bestemme, at arbejdet helt eller delvis skal udføres i overensstemmelse med bestemmelserne i kap. 6.

Stk. 2. Om beslutning efter stk. 1 skal der ske kundgørelse i et eller flere af de blade, som har almindelig udbredelse i kommunen, ligesom beslutningen kan optages i kommunens vejvedtægt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan påtage sig forpligtelserne efter stk. 1, eventuelt mod godtgørelse fra de vedligeholdelsespligtige. Fordelingen af udgifterne mellem disse fastsættes af kommunalbestyrelsen.

Kapitel 5. Skov-, klit- og havneveje og lign.

§ 9. Kommunalbestyrelsen kan efter forhandling med politiet med hensyn til skov- og klitveje, veje på havneområder og andre lignende veje, som er åbne for offentlig færdsel og af betydning for denne, bestemme, at vedkommende veje skal rydde vejene for sne, træffe foranstaltninger mod glat føre og renholde vejene, og at bestemmelserne i kap. 6 helt eller delvis skal finde anvendelse.

Stk. 2. Om beslutning efter stk. 1 skal der gives vedkommende vejejer meddelelse ved anbefalet brev.

Kapitel 6. Nærmere regler om grundejernes forpligtelser.

§ 10. Den snerydningspligt, der påhviler grundejerne, omfatter pligt til at rydde færdselsarealer for sne snarest muligt efter snefald. Pladsen omkring brandhaner, brand- og politilarmskabe og installationer til trafikregulering skal til enhver tid holdes ryddet for sne.

Stk. 2. Uanset hvem der har pligt til snerydning på fortov og kørebane, har grundejerne pligt til at rydde trapper til deres ejendomme for sne.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen (vejbestyrelsen) kan efter forhandling med politiet give nærmere forskrifter for snerydningens udførelse, herunder om hvor snebunker

skal henlægges. Forskrifterne kan optages i kommunens vejvedtægt.

§ 11. Den pligt, der påhviler grundejerne til at træffe foranstaltninger mod glat føre, omfatter pligt til snarest muligt efter forets indtræden at bestrø færdselsarealet med grus, sand el. lign.

Stk. 2. Uanset hvem der har pligt til at træffe foranstaltninger mod glat føre på fortov og kørebane, har grundejerne pligt til at gruse trapper til deres ejendomme.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen (vejbestyrelsen) kan efter forhandling med politiet give nærmere forskrifter for glatføreforanstaltningernes udførelse, herunder for anvendelse af salt og andre kemikalier. Forskrifterne kan optages i kommunens vejvedtægt.

§ 13. Den renholdelsespligt, der påhviler grundejerne, omfatter pligt til at fjerne ukrudt, at feje asfalterede, brolagte, flisebelagte eller på anden måde overfladebehandlede færdselsarealer, at fjerne affald og andet, der er særligt forurenende eller til ulempe for færdselen samt at renholde grøfter, rendestene, nedløbsriste, rørgennemløb og udløbsrender for alt, der kan hindre vandets frie løb.

Stk. 2. Uanset hvem der har pligt til renholdelse af fortov og kørebane, har grundejerne pligt til at renholde trapper til deres ejendomme.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen (vejbestyrelsen) kan efter forhandling med politiet give nærmere forskrifter for renholdelsens udførelse, herunder for tidspunkter for renholdelsen, anvendelse af kemikalier samt for henlæggelse eller fjernelse af affald. Forskrifterne kan optages i kommunens vejvedtægt.

§ 13. En grundejer kan overdrage til en anden i vedkommende ejendom eller i nærheden af ejendommen bosat person at drage omsorg for opfyldelsen af de forpligtelser, der påhviler grundejeren.

Stk. 2. Sådan overdragelse skal finde sted, såfremt grundejeren ikke bor på eller i nærheden af ejendommen.

Stk. 3. Aftalen skal være skriftlig og skal skriftlig anmeldes til politiet. Politiet kan

nægte at godkende aftalen, såfremt den af grundejeren udpegede person ikke kan anses for egnet til at sørge for forpligtelsernes opfyldelse.

Kapitel 7. Forskellige bestemmelser.

§ 14. Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til efter forhandling med justitsministeren og det i vejbestyrelseslovens § 5 omhandlede vejnævn at udfærdige vejledende retningslinjer for snerydning og foranstaltninger mod glat føre.

§ 15. Tilsynet med, at grundejerne overholder deres forpligtelser efter nærværende lov, føres af politiet, der i fornødent fald kan lade foranstaltningerne udføre for den forsømmelige regning.

§ 16. Såfremt nogen på vej eller sti, der er åben for almindelig færdsel, henkaster eller efterlader affald eller genstande, der kan være til ulempe for færdslen, eller er særligt forurenende, er vej- eller kommunalbestyrelsen eller i påtrængende tilfælde politiet berettiget til for den pågældendes regning at lade det henkastede eller efterladte fjerne.

§ 17. For udgifter, som det offentlige afholder i anledning af udførelse af renholdelse, foranstaltninger mod glat føre, snerydning m. v. på den forpligtedes vegne, hæves pant i den pågældendes ejendom. De pågældende beløb kan inddrives ved udpantning.

§ 18. Afgørelser, som er truffet i henhold til loven eller forskrifter udfærdiget med hjemmel i loven, kan påklages efter reglerne i lov om bestyrelsen af de offentlige veje for så vidt angår offentlige veje og stier og efter reglerne i lovgivningen om private fællesveje for så vidt angår private fællesveje og stier.

§ 19. Med bøde straffes den, der overtræder §§ 7, stk. 1, 10, 11, 12 og 13, stk. 2. På samme måde straffes den, der tilsidesætter beslutninger, truffet i henhold til §§ 5, 8 og 9.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab el. lign., kan der pålægges virksomheden som sådan bødeansvar.

§ 20. Denne lov træder i kraft den 1. oktober 1969.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter de overgangsregler, der er nødvendige i forbindelse med lovens gennemførelse.

Stk. 3. Lov nr. 58 af 13. april 1938 om snekastning med senere ændringer samt §§ 53 og 54 i lov om bestyrelsen af de offentlige veje (lovbekendtgørelse nr. 342 af 9. december 1964) ophæves.

§ 21. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Udviklingen har medført, at en væsentlig trafik afvikles i vintermånederne, således at forsinkelser, eventuelt afbrydelser i såvel persontrafik, herunder bolig-arbejdsstedstrafik, som godstrafik medfører betydelige forstyrrelser for samfundslivet. Det må derfor anses for betydningsfuldt, at lovgivningen på dette område moderniseres, således at disse hensyn i videst mulige omfang tilgodeses.

Det foreliggende lovforslag tilsigter en forenkling og sammenkædning af de gældende spredte bestemmelser om vinterforanstaltninger og renholdelse på offentlige og private veje. De foreslåede regler er

til dels en kodifikation af den praksis, der i dag følges af vejbestyrelserne, som f. eks. ofte som kulance udfører snerydning vederlagsfrit på grundejernes vegne.

De gældende bestemmelser om snerydning på offentlige veje findes i lov nr. 158 af 13. april 1938 om snekastning. En væsentlig del af reglerne i denne lov omhandler spørgsmålet om vejbestyrelserns adgang til at lade snerydningen udføre som naturligt arbejde.

Ved lov nr. 235 af 3. juni 1967 ophævedes kommunernes pligt efter snekastningsloven til på forhånd at organisere naturalarbejdsordningen v

udfærdigelse af årlige lister over de forpligtede grundejere og til beskikkelse af snefogeder. Samtidig ophævedes naturalarbejdsordningen helt for amtskommunernes vedkommende.

Ved det nu foreliggende lovforslag søges naturalarbejdsordningen helt ophævet også for sognekommunernes vedkommende. Siden 1964, da endnu 75 pct. af sognekommunerne benyttede sig af ordningen, omend i begrænset omfang, har ordningen uafvendeligt tabt i betydning, og der findes herefter ikke at være tilstrækkeligt grundlag for opretholdelse af sognekommunernes adgang til at udføre snerydning ved tvangsudskrevet mandskab. Samtidig foreslås også købstadkommunernes adgang til at anvende naturalarbejde ophævet. Denne hjemmel har i det hele kun været anvendt i meget begrænset omfang.

Lovforslagets *kapitel 1* indeholder definitioner.

Lovforslagets *kapitel 2* fastslår vejbestyrelsernes forpligtelser med hensyn til at sørge for snerydning, til at træffe foranstaltninger mod glat føre og til at sørge for renholdelse af offentlige veje og stier.

I henhold til snekastningsloven af 1938 (§ 1) påhviler det vejbestyrelserne at sørge for snekastningen på offentlige veje og stier. Denne forpligtelse foreslås opretholdt som princip ved lovforslaget (§ 2), medens en række detaljerede bestemmelser om snekastningspligtens nærmere indhold oprindelsesvis er ophævet og erstattet af en almindelig hjemmel (§ 14) for ministeren for offentlige arbejder til administrativt at udfærdige vejledende retningslinjer for snerydningens udførelse. I øvrigt er det ved lovforslaget overladt til vejbestyrelserne selv inden for deres område at bestemme snerydningens omfang og rækkefølge ligesom vejbestyrelserne — i samråd med politiet — selv fastsætter de nærmere retningslinjer for snerydningens gennemførelse.

I henhold til den gældende snekastningslov (§ 2, stk. 3, og § 14, stk. 1) kan den myndighed, som snerydningspligten påhviler, bestemmes, at ejerne af veje til en vej grænsende ejendomme, som i henhold til politivedtægt eller anden lignende bestemmelse har pligt til at renholde offentlig vej ud for deres ejendomme, tillige skal foretage snerydning efter reglerne for renholdelse af vejen gældende regler. Denne hjemmel foreslås i princippet opretholdt for vejbestyrelserne ved forslaget (§ 5), men dog med den ændring, at grundejerne kun kan pålægges snerydningspligt med hensyn til fortov og sti i byer og bymæssige bebyggelser. Grundejerne skal dog i henhold til § 5, stk. 2, i byer og bymæssige bebyggelser tillige kunne pålægges snerydningspligt med hensyn til mindre befærdede offentlige vejes samlede færdselsareal bortset fra gangtunneler og -broer.

De nærmere regler om grundejernes forpligtelser, bl. a. med hensyn til snerydning, der findes i de lokale politivedtægter, er søgt standardiseret og foreslået optaget i lovforslaget (kap. 6).

Vejbestyrelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 342 af 9. december 1964) fastslår ikke udtrykkeligt nogen forpligtelse for vejbestyrelserne til at træffe foranstaltninger mod glat føre på de offentlige veje, bortset fra den forpligtelse, der følger af vejbestyrelsernes almindelige forpligtelse til at holde vejene i farbar og forsvarlig stand. I henhold til vejbestyrelseslovens § 53 overlades det til vejbestyrelserne at bestemme, på hvilke strækninger og i hvilket omfang, der vil være at træffe foranstaltninger mod glat føre på de offentlige vejes kørebåner.

Ved nærværende lovforslag (§ 3) har man foreskrevet en principiel forpligtelse for vejbestyrelserne til at træffe foranstaltninger mod glat føre, men har i øvrigt modificeret forpligtelsen i overensstemmelse med vejbestyrelseslovens § 53, som samtidig foreslås ophævet.

Man foreslår tillige (§ 14) tilvejebragt hjemmel for ministeren for offentlige arbejder til at udfærdige vejledende retningslinjer for udførelse af foranstaltninger mod glat føre.

En hertil svarende bestemmelse var i overensstemmelse med forslag fremsat af vejlovsudvalget af 1951 (i betænkning nr. 117 af 1955 om „De offentlige veje“) optaget i forslag til lov om bestyrelsen af de offentlige veje, men udgik under folkebehandlingen med den motivering, at eventuelle vejledende regler om glatføreforanstaltninger ikke burde kunne opfattes som retsregler (folketingsudvalgets betænkning, Folketingstidende B. 1956-57, sp. 236).

Motororganisationerne har imidlertid i en henvendelse til ministeren for offentlige arbejder af januar 1967 peget på, at foranstaltninger mod glat føre ikke udføres efter samme principper og i samme omfang over hele landet, og at uensartet og utilstrækkelig vintervedligeholdelse af de offentlige veje medfører øget færdselsrisiko og trafikafviklingsmæssige vanskeligheder. Organisationerne har ligeledes fremhævet, at fremkomsten af nye kemiske optøningsmidler gør størst mulig ensartethed i glatføreforanstaltningerne ønskelig.

Ministeriet for offentlige arbejder kan i princippet tilslutte sig motororganisationernes betragtninger og finder, at den stigende anvendelse af kemiske midler ved bekæmpelsen af glat føre og spørgsmålet om disses bivirkninger på vejbelægninger, ledninger, køretøjer og planter har gjort behovet for en nærmere undersøgelse af muligheden for

standardisering mere udpræget end i 1957, da grus var det almindeligt anvendte middel mod glat føre. Man har på denne ændrede baggrund fundet på ny at burde foreslå tilvejebragt hjemmel for udfærdigelse af vejledende retningslinjer for glatføreforanstaltninger.

I samme omfang som med hensyn til snerydning vil der i henhold til lovforslaget (§ 5) kunne pålægges grundejerne langs vejen pligt til at foretage foranstaltninger mod glat føre (grusning). De nærmere regler i politivedtægterne herom er foreslået standardiseret og optaget i lovforslaget (kap. 6).

Den nuværende lovgivning indeholder ingen direkte forskrifter om vejbestyrelsens forpligtelser med hensyn til *renholdelse* af offentlige veje og stier ud over, hvad der kan udledes af bestemmelserne i vejbestyrelseslovens §§ 17-19, hvorefter vejbestyrelserne har pligt til at holde de offentlige veje i en efter trafikens art og størrelse forsvarlig stand. I øvrigt findes bestemmelser om renholdelse af offentlige veje i politivedtægterne, der i vidt omfang pålægger de tilstødende grundejere renholdelsespligten, men samtidig forudsætter, at renholdelse sker ved kommunal foranstaltning i det omfang, pligten ikke påhviler grundejerne.

Med henblik på at fremme færdselssikkerheden på vejene mest muligt har man fundet det ønskeligt i nærværende lovforslag at fastsætte udtrykkelige forskrifter om renholdelse af vejene svarende til, hvad der er foreslået med hensyn til snerydning og foranstaltninger mod glat føre. I overensstemmelse hermed foreslås der ved forslaget (§ 4) pålagt vejbestyrelserne pligt til at sørge for renholdelse af de offentlige veje og stier.

Uden for byer og bymæssige bebyggelser foreslås renholdelsespligten — i overensstemmelse med princippet i vejbestyrelseslovens §§ 17-19 — normalt begrænset til den renholdelse, der er nødvendig for færdselssikkerheden.

I samme omfang som hensyn til snerydning og glatføreforanstaltninger vil der i henhold til lovforslaget (§ 5) kunne pålægges tilstødende grundejere pligt til renholdelse. De nærmere regler i politivedtægterne om grundejernes forpligtelser med hensyn til renholdelse foreslås ligeledes standardiseret og optaget i lovforslaget (kap. 6).

I lovforslagets *kapitel 3* indeholdes bestemmelser om private fællesveje og stier i byer og bymæssige bebyggelser. I henhold til de gældende politivedtægter har de tilstødende grundejere pligt til i nærmere beskrevet omfang at foretage snerydning, grusning og renholdelse ud for deres ejendomme. En hertil svarende generel bestemmelse foreslås optaget i lovforslaget (§ 7), medens de nærmere

regler om grundejernes forpligtelser er omfattet af forslagets kap. 6.

I *kapitel 4* indeholdes bestemmelser om private fællesveje og stier på landet og i *kapitel 5* om skov-, klit- og havneveje o. lign. Om disse kategorier af veje foreslås det, at kommunalbestyrelsen efter forhandling med politimesteren skal kunne bestemme, at vedkommende vejberettigede skal rydde disse veje for sne, træffe foranstaltninger mod glat føre samt renholde disse, og at reglerne i *kapitel 6* skal finde anvendelse.

Lovforslaget har været udsendt til følgende myndigheder og organisationer:

Justitsministeriet,
Landbrugsministeriet,
Generaldirektoratet for statsbanerne,
Københavns magistrat,
Frederiksberg kommunalbestyrelse,
Amtsrådsforeningen,
Den danske købstadsforening,
De samvirkende sognerådsforeninger,
Foreningen bymæssige kommuner,
Amtsvejsinspektørforeningen,
Stads- og havneingeniørforeningen,
Foreningen af stads- og kommuneingeniører,
Foreningen af politimestre i Danmark,
Forenede Danske Motorejere.

Der foreligger ikke svar fra følgende kommunale organisationer:

Købstadsforeningen og Sognerådsforeningerne.

Det fremgår af de indkomne svar, at lovforslaget i princippet har kunnet tiltrædes af alle bortset fra Københavns magistrat, der ønsker, at loven — i lighed med snekastningsloven af 1938 — ikke får gyldighed for Københavns kommune, jfr. bilag 1 til lovforslaget.

Efter ministeriets formening gør de almindelige hensyn, som ligger til grund for lovforslaget, og som der er redegjort for foran, sig også gældende i Københavns kommune, ligesom ministeriet finder det uheldigt, at der gælder forskellige lovregler i forskellige, herunder tilstødende, områder. Som følge heraf har man ikke foreslået nogen særbestemmelse for København i lovforslaget.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Kapitel 1. Definitioner.

Til § 1.

Lovens definitioner slutter sig nøje til vejbestyrelseslovens definitioner af offentlige veje og stier, jfr. §§ 1 og 47 i lovebekendtgørelse nr. 342 af 9. decem-

ber 1964. Under begrebet „offentlig vej“ hører i vejbestyrelsesloven veje, gader (herunder fortove, cykelstier og holdebaner) pladser (herunder torve, parkeringspladser og rasteplasser) og broer (herunder viadukter over jernbaner). Til vejenes areal henhører også eksempelvis rabatter, grøfter, ramper, vejskråninger, arealer udlagt til beplantning og snevolde. Lovens bestemmelser vedrørende offentlige veje og stier forudsættes — som vejbestyrelseslovens regler — at kunne finde analog anvendelse på vejstrækninger, der anlægges af det offentlige med henblik på senere optagelse i vejregistret eller stiftotegnelse, men som tages i brug forinden dette tidspunkt.

Definitionen af private fællesveje og stier er udformet i overensstemmelse med vejlovsudvalgets udkast til lov om private fællesveje, § 1, jfr. betænkning om private fællesveje og vejbidrag (betænkning nr. 367 af 1964, bilag 1).

Med hensyn til de såkaldte almene veje, d. v. s. veje, der ikke er optaget som offentlige veje, men hvortil almenheden har en færdselsret, der ikke hviler på vedtægt eller deklaration, forudsættes det, at lovforslagets regler om private fællesveje (kap. 3 og 4) med de fornødne lempelser finder anvendelse på sådanne veje.

Kapitel 2. Offentlige veje og stier.

Til § 2.

Stk. 1 indeholder bestemmelse om vejbestyrelsernes pligt til at sørge for snerydning på offentlige veje og stier. For så vidt angår købstadkommunerne bestemmer den nugældende snekastningslov i § 1, stk. 4, at disse skal sørge for snekastningen på de inden for købstadens grænser værende landevejstrækninger, landevejsgader og biveje. Udtrykket biveje i snekastningsloven antages dog alene at referere sig til veje uden for den egentlige købstads grænser (købstadens markjorder), idet veje på købstadgrunden ikke før vejbestyrelsesloven blev optaget på bivejsreglementet. Lovforslagets bestemmelse, der omfatter alle offentlige veje inden for købstadkommunens område, betegner derfor på dette punkt en udvidelse af den nugældende bestemmelse i snekastningsloven. Reelt er der ikke tale om nogen væsentlig udvidelse af købstædernes forpligtelser, idet det er forudsat i politivedtægterne, at kommunen varetager snerydningen i det omfang, den ikke kan pålægges grundejerne.

Der er som hidtil — jfr. snekastningslovens § 2, stk. 3, og § 14, stk. 1 — adgang for vejbestyrelsen til at pålægge ejerne af de til en offentlig vej eller

sti grænsende ejendomme en vis snerydningsforpligtelse, jfr. § 5.

I henhold til *stk. 2* overlades det til vejbestyrelsen at bestemme snerydningens omfang — herunder, hvorvidt hele vejens areal eller kun en del af dette skal ryddes for sne — og rækkefølge. Endvidere foreskrives en forhåndsforhandling mellem vejbestyrelse og politi om de nærmere retningslinjer for rydningen. Fastsættelse af almindelige retningslinjer udelukker selsagt ikke, at forhandling med politiet om rydningens gennemførelse også kan blive nødvendig i en akut opstået situation.

I *stk. 3* foreslås det, at vejbestyrelsen efter forhandling med politiet kan bestemme, at enkelte vejstrækninger kan undtages fra snerydningsforpligtelsen. Der er herved tænkt på vejstrækninger, der er uden væsentlig betydning for den offentlige trafik. Bestemmelsen svarer i princippet til snekastningslovens § 1, stk. 2, 2. pkt., for så vidt angår sognekommunale biveje.

Man har fundet det naturligt at foreskrive forudgående forhandling med politiet om en række af de foranstaltninger, der omhandles i lovforslaget. Såfremt vejbestyrelsen ikke kan nå til enighed med politiet, forudsættes det, at vejbestyrelsen træffer afgørelsen, der herefter af politiet vil kunne påklages efter reglen i forslagets § 18.

Bestemmelserne i *stk. 4-6* svarer til tilsvarende bestemmelser i §§ 17 og 18 i snekastningsloven, idet dog fastsættelse af eventuel erstatning for tab og ulemper, der påføres arealernes ejere eller brugere ved foranstaltningerne efter *stk. 4* og *5* er foreslået henlagt til vejbestyrelseslovens taksationsmyndigheder.

Man har ikke fundet det nødvendigt i forslaget at optage en hjemmel til ekspropriation med henblik på opstilling af faste sneskærme, anlæg af snebælter, snevolde, beplantning o. lign., svarende til bestemmelsen i snekastningslovens § 18, stk. 2, da den almindelige ekspropriationsbestemmelse i vejbestyrelseslovens § 23 må skønnes at afgive fornøden hjemmel til foretagelse af foranstaltninger af denne art.

Til § 3.

Stk. 1 indeholder bestemmelse om vejbestyrelsens pligt til at træffe foranstaltninger mod glat føre på offentlige veje og stier.

Reglen er formelt en nydannelse, udformet parallelt med den tilsvarende bestemmelse i § 2, stk. 1, med hensyn til snerydning, jfr. de almindelige bemærkninger. I *stk. 2* foreslås vejbestyrelsens principielle forpligtelse modificeret i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i vejbestyrel-

seslovens § 53, der samtidig foreslås ophævet. Stk. 2 går dog formelt videre end § 53 derved, at bestemmelsen omfatter hele vej- og stiarealet og ikke blot offentlige vejes kørebaner. Ligesom med hensyn til snerydning forudsættes det dog, at vejbestyrelsen kan bestemme, hvorvidt foranstaltningerne skal omfatte hele vejens areal eller kun en del af dette.

Til § 4.

Stk. 1 indeholder bestemmelse om vejbestyrelsens pligt til at sørge for renholdelse af offentlige veje og stier, jfr. i øvrigt de almindelige bemærkninger.

I *stk. 2* fastslås det, at vejbestyrelsens renholdelsespligt uden for byer og bymæssige områder i overensstemmelse med princippet i vejbestyrelseslovens §§ 17-19 kun omfatter den for færdselssikkerheden nødvendige renholdelse. Med hensyn til parkerings- og rasteplasser o. lign. gælder vejbestyrelsens renholdelsespligt dog fuldt ud.

I byer og bymæssige områder må det formodes, at renholdelsen hyppigt vil blive pålagt de tilgrænsende grundejere efter forslaget § 5. I disse områder omfatter forpligtelsen som hidtil efter politivedtægterne enhver form for renholdelse, herunder også hygiejnisk og æstetisk renholdelse.

Forpligtelserne efter §§ 2-4 påhviler vedkommende vejbestyrelse. Man finder dog ikke, at der bør være noget til hinder for, at der, hvis forholdene gør det hensigtsmæssigt, træffes aftale mellem vejbestyrelser indbyrdes om, at en vejbestyrelse påtager sig forpligtelser for en vejstrækning, der henhører under en anden vejbestyrelse.

Til § 5.

Pligten til for ejerne af de til en vej eller sti grænsende ejendomme efter vejbestyrelsens nærmere bestemmelse at foretage snerydning, foranstaltninger mod glat føre og renholdelse af offentlige veje og stier er i *stk. 1* foreslået begrænset til fortov og sti i byer og bymæssige bebyggelser.

Sti omfatter kun sådanne stier, som falder ind under definitionen i § 1, stk. 2, men ikke stier, som udgør en del af den offentlige vej, f. eks. cykelstier.

I byer og bymæssige bebyggelser kan foranstaltninger efter *stk. 2* dog tillige pålægges grundejerne med hensyn til mindre befærdede offentlige vejes samlede færdselsareal.

Baggrunden for indskrænkningen af grundejernes forpligtelser er, at man finder det til fare for trafik-sikkerheden, at private foretager disse foranstaltninger på mere befærdede offentlige veje, hvortil kommer ønsket om at fremme en maskinel gennemførelse af snerydningen m. v.

Det samlede færdselsareal omfatter foruden fortov og kørebane også cykelsti og parkeringsareal. For-

pligtelser kan derimod ikke pålægges med hensyn til vejrabatter, grøfter — bortset fra forpligtelsen efter § 12 til at renholde grøfter for alt, der kan hindre vandets frie løb — vejskråninger og arealer udlagt til beplantning. Tilstedeværelsen af sådanne offentlige vejarealer mellem ejendom og færdselsareal fritager imidlertid ikke for forpligtelser med hensyn til det ud for ejendommen beliggende færdselsareal.

Bestemmelsen i *stk. 3* er i det væsentlige i overensstemmelse med gældende politivedtægter.

Vejbestyrelserne vil kunne bestemme såvel, at kun en enkelt eller to af de omhandlede forpligtelser skal pålægges grundejerne som — med den begrænsning, der følger af *stk. 3* — det nærmere omfang af forpligtelsen eller forpligtelserne. En begrænsning af forpligtelserne vil hyppigt være rimelig i tilfælde, hvor fortov m. v. er inddraget til offentlig parkeringsareal.

Bestemmelsen i *stk. 4* tilsigter at muliggøre, at grundejerforpligtelserne inden for en kommunes grænser bliver de samme, hvad enten det er sekundærkommunen eller primærkommunen, der er vejbestyrelse.

Bestemmelsen i *stk. 6* er ny i princippet.

Til § 6.

I henhold til § 51, stk. 2, i normalpolitivedtægt for købstæder og landdistrikter af september 1968 påhviler der ikke den grundejer, der efter lovgivningen, en i medfør af denne truffet bestemmelse eller en aftale med det offentlige ikke kan opnå direkte adgang til den offentlige vej, nogen pligt til at renholde vejen. En tilsvarende bestemmelse findes i § 58, stk. 2, i politivedtægt for København (justitsministeriets bekendtgørelse nr. 430 af 21. november 1967). En hertil i det væsentlige svarende begrænsning af de forpligtelser, der efter § 5 kan pålægges grundejerne, herunder såvel pligten til snerydning, til at foretage foranstaltninger mod glat føre som til at foretage renholdelse, er indeholdt i *stk. 1*.

Bestemmelsen i *stk. 2* er et udslag af det princip, der ligger bag bestemmelsen i § 4, stk. 2, i lov om gader, veje og vandløb i København af 14. december 1857 som ændret ved lov nr. 85 af 31. marts 1926. I analogi med førstnævnte bestemmelse har en i princippet tilsvarende regel været gældende i en række købstæder, idet den blev indarbejdet i normalpolitivedtægten for købstæder af 1961 og ligeledes indeholdes i normalpolitivedtægt for købstæderne og landdistrikterne af 1968 (§ 51, stk. 3). Bestemmelsen omfatter alene trafik anlæg, hvis virksomhed mere eller mindre må sidestilles med vejtransportsystemet. De nævnte anlæg skal efter

F. t. l. om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje.

forslaget alene udføre de i § 5 nævnte grundejerforpligtelser, når og i det omfang dele af det samlede anlæg kan udnytte vejens tilstedeværelse som en fordel. Dette vil typisk være tilfældet ud for stationsanlæg, lufthavnsbygninger, rutebilholdpladser, arealer udlejet til private, og i alle tilfælde hvor der er overgange og overkørsler til anlægget. Omvendt vil anlægget være afskåret fra at udnytte vejens tilstedeværelse ud for selve driftsarealet (spor, startbaner m. v.). I tvivlstilfælde, f. eks. hvor skråningsarealer teoretisk kan udnyttes til bazarbebyggelse, eller hvor afgrænsningen mellem stationen og driftsarealer er flydende, skal anlægget have adgang til at give afkald på sådan udnyttelse. I så fald må vejbestyrelsen respektere dette afkald og selv udføre renholdelse m. v. På den anden side er et sådant afkald bindende for anlægget i relation til spørgsmålet om renholdelse m. v., og såfremt dette på et senere tidspunkt under ændrede forhold måtte ønske adgang til vejen, må der optages forhandling med vejbestyrelsen om renholdelsesforpligtelsen m. v. Man har ikke fundet anledning til at tage stilling til bestående bestemmelser, der måtte være fastsat af kommissarius ved statens ekspropriationer, eller eventuelle eksisterende overenskomster, idet disses indhold efter lovforslagets gennemførelse må afhænge af en fortolkning i de enkelte tilfælde.

Da vejbestyrelsen normalt vil være i besiddelse af egnet renholdelses-, grusnings- og snerydningsmateriel, vil det være naturligt, at der i videst muligt omfang træffes aftale mellem anlægget og vejbestyrelsen om sidstnævntes overtagelse af grundejerforpligtelserne.

Kapitel 3. Private fællesveje og stier i byer og bymæssige bebyggelser.

Til § 7.

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer i det væsentlige til reglerne i normalpolitivedtægt for købstæderne og landdistrikterne, jfr. §§ 51, stk. 6, 55 og 56, og i politivedtægten for København §§ 58, stk. 6, 61 og 62.

Bestemmelsen i *stk. 2* er ny, men er for så vidt angår snerydning og foranstaltninger mod glat føre et naturligt korrelat til forslaget § 2, stk. 2 og 3, og § 3, stk. 2. Såfremt ikke andet bestemmes, omfatter forpligtelsen hele færdselsarealet. Bestemmelsen i § 5, stk. 3, finder således ikke anvendelse på private fællesveje.

Bestemmelsen i *stk. 4* er ny, jfr. den tilsvarende bestemmelse i § 5, stk. 6, for så vidt angår offentlige veje og stier.

Kapitel 4. Private fællesveje og stier på landet.

Til § 8.

Lov af 14. april 1865 om istandsættelsen og vedligeholdelsen af private veje, til hvis afbenyttelse flere er udelukkende berettiget, finder typisk anvendelse i landområderne. Efter den gældende fortolkning af loven kan vedkommende kommune under visse betingelser træffe bestemmelse om udførelse af snerydning på private fællesveje som led i vejenes vedligeholdelse. Lovforslaget tillægger kommunalbestyrelsen beføjelse til at træffe bestemmelse om snerydning, om foranstaltninger mod glat føre og om renholdelse. Reglen forudsættes administreret lempeligt, jfr. herved forslagets § 7, stk. 2, for de bymæssige områder.

Kapitel 5. Skov-, klit- og havneveje o. lign.

Til § 9.

Bestemmelsen, der er ny, omfatter private veje, der er åbne for offentlig færdsel. Ligesom bestemmelsen i § 8 forudsættes også denne bestemmelse administreret lempeligt.

Kapitel 6. Nærmere regler om grundejernes forpligtelser.

Til kapitel 6.

Som angivet i de almindelige bemærkninger til lovforslaget foreslås de nærmere regler om grundejernes forpligtelser med hensyn til snerydning, grusning og renholdelse, der findes i de lokale politivedtægter, standardiseret og optaget i nærværende kapitel, således at det overlades til vedkommende kommunalbestyrelse (vejbestyrelse) efter forhandling med politiet at give nærmere forskrifter for udførelsen af de respektive forpligtelser.

Til § 10.

Stk. 1 svarer til § 55, stk. 1, i normalpolitivedtægt for købstæderne og landdistrikterne og § 61 i politivedtægt for København.

Til § 11.

§ 56 i normalpolitivedtægt for købstæderne og landdistrikterne fastslår, at den, der har pligt til at renholde en vejstrækning, i glat føre skal bestre fortøvet og trapper, der støder op til dette med grus, aske el. lign., jfr. den i det væsentlige tilsvarende bestemmelse i § 62 i politivedtægt for København. Forpligtelsen efter det foreslåede *stk. 1* omfatter pligt til at bestre færdselsarealet med grus, sand el. lign., således at det i øvrigt overlades til kommunalbestyrelsen (vejbestyrelsen) efter forhandling med politiet at give nærmere forskrifter for foranstaltningernes udførelse.

Til § 12.

Stk. 1 svarer i princippet til bestemmelserne i §§ 51-53 i normalpolitivedtægt for købstæderne og landdistrikterne, jfr. §§ 58-60 i politivedtægt for København.

Til § 13.

Reglen svarer i det hele til § 61 i normalpolitivedtægt for købstæderne og landdistrikterne, jfr. § 67 i politivedtægt for København.

*Kapitel 7. Forskellige bestemmelser.**Til § 14.*

Med henblik på at opnå en øget standardisering af glatførebekæmpelsen, som er påkrævet ikke mindst efter anvendelsen af de i de senere år fremkomne kemiske optøningsmidler, hvis virkninger på vejbelægning, ledninger, køretøjer og beplantning ikke er ganske afklaret, foreslås der tillagt ministeren for offentlige arbejder hjemmel til at udfærdige vejledende retningslinjer for foranstaltninger mod glat føre, jfr. de almindelige bemærkninger. Disse retningslinjer forudsættes først og fremmest at skulle omfatte regler om anvendelse af kemiske midler, anvendelse af materiel og bestemmelser om formen for organisation af arbejdet.

Parallelt hermed foreslås der tillagt ministeren hjemmel til at udfærdige retningslinjer for snerydningens udførelse.

Til § 15.

Bestemmelsen svarer i princippet til bestemmelsen i § 62 i normalpolitivedtægt for købstæderne og landdistrikterne, jfr. § 68 i politivedtægt for København.

Til § 16.

Bestemmelsen er identisk med bestemmelsen i vejbestyrelseslovens § 54, som man finder mere naturligt hører hjemme i nærværende lovforslag. Bestemmelsen er et supplement til bestemmelserne i § 31, stk. 1-3, i færdselsloven, hvorefter genstande, der kan medføre fare eller ulempe for færdslen, ikke må henstilles, henkastes eller efterlades på vej. Vejbestyrelseslovens § 54 foreslås samtidig ophævet.

Til § 18.

Efter vejbestyrelseslovens § 22 afgøres tvistigheder mellem kommunale myndigheder vedrørende vejvæsenet af ministeren for offentlige arbejder, der også har den endelige afgørelse af alle klager over vejmyndighederne.

Bilag 1.**KØBENHAVNS MAGISTRAT**

4. afdeling. Rådhuset.

København V., den 31. oktober 1968.

Hoved-journal nr. 483.

*Ministeriet for offentlige arbejder, vejdirektoratet,
Havnegade 23, 1058 København K.*

Jfr. nr. 65-00-00-05.

Med skrivelse af 3. oktober 1968 fremsendte ministeriet til magistraten et af ministeriet udarbejdet udkast til lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af vejene. Ministeriet udbad sig samtidig en udtalelse senest den 1. november 1968.

Den gældende lov af 13. april 1968 om snekastning gælder ifølge lovens § 22 ikke for København.

Politivedtægten for København — justitsministeriets bekendtgørelse nr. 430 af 21. november 1967 — indeholder i §§ 58, 59 og 60 bestemmelser om renholdelse af gader m. v., i § 61 bestemmelser om snerydning og i § 62 bestemmelser om glatføreforanstaltninger.

Disse bestemmelser er udformet stort set i overensstemmelse med den forud for nævnte vedtægts ikrafttræden, den 1. januar 1968 i København herskende retstilstand og

helt i overensstemmelse med det københavnske administrative behov, som dette er vedtaget og ønsket gennemført af Københavns Borgerrepræsentation.

Magistratens udtalelse må derfor være et krav om, at det fremsatte forslag til lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af vejene, får en tilføjelse om, at en sådan lov ikke gælder for København. I konsekvens heraf må henvisningerne i § 7 til „i Københavns kommune magistraten“ udgå.

I øvrigt bemærkes, at forslaget i hele sin tendens og i bestemmelsernes udformning er i modstrid med de for København gældende regler, og at magistraten med henblik på københavnske forhold og til dels i almindelighed er ganske uenig i betimeligheden af det i forslaget indeholdte.

A. Wassard Jørgensen.

Sverre Borring.